

Dosarul nr.3ra-569/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – G. Cazacu
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău –E. Palanciuc, A. Malfi, V. Clima

DECIZIE

24 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoria

Tamara Chișca- Doneva
Nina Vascan
Victor Burduh
Iurie Bejenaru
Maria Ghervas

judecând recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale,
în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă
de către Elena Gavrișov împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind
anularea procesului-verbal, obligarea stabilirii și achitării pensiei conform calculelor
prezentate de către Direcția de Poliție a mun. Chișinău în cuantum de 62 % din solda
lunară din data stabilirii pensiei, repararea prejudiciului moral și compensarea
cheltuielilor de judecată,

cererea reconvențională intentată de către Casa Națională de Asigurări Sociale
împotriva Elenei Gavrișov, persoană terță Inspectoratul General al Poliției al
Ministerului Afacerilor Interne privind restituirea supraplății pensiei,

împotriva deciziei din data de 18 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,
prin care s-a casat parțial hotărârea din data de 30 septembrie 2019 a Judecătoria
Chișinău, sediul Rîșcani și în această parte s-a emis o nouă hotărâre, prin care s-a
declarat inadmisibilă acțiunea reconvențională intentată de Casa Națională de
Asigurări Sociale,

constată:

La 27 iunie 2019 Elena Gavrișov a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin care a solicitat anularea
procesului-verbal nr. 1 din data de 18 mai 2019, obligarea stabilirii și achitării
pensiei conform calculelor prezentate de către Direcția de Poliție a mun. Chișinău în
cuantum de 62 % din solda lunară din data stabilirii pensiei, repararea prejudiciului
moral în cuantum de 5 000 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată Elena Gavrișov a indicat că prin
hotărârea Judecătoria Centru, mun. Chișinău din 01 noiembrie 2016, Inspectoratul
General al Poliției al MAI a fost obligat să – i recalculeze vechimea în muncă cu
înlesniri, pentru perioada 05 martie 2013 - până la data emiterii hotărârii. După

emiterea hotărârii, Elena Gavrișov a continuat să lucreze în subdiviziunea Batalionului Special de Escortă și Pază până la 27 iunie 2017.

Ulterior, dispunând de hotărârea judecătorească și calculele întocmite de Inspectoratul General al Poliției al MAI, reclamanta s-a adresat către Casa Națională de Asigurări Sociale cu cerere pentru stabilirea și achitarea pensiei.

Casa Națională de Asigurări Sociale la 01 aprilie 2018 a stabilit reclamantei pensia în valoare de 3 541,32 lei, care a fost primită de către Elena Gavrișov până în luna decembrie 2018, inclusiv. Începând cu luna ianuarie 2019, reclamantei nu i s-a achitat pensia din motive necunoscute.

Având în vedere că achitarea pensiei i-a fost sistată, Elena Gavrișov s-a adresat la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Botanica pentru a primi explicații referitor la situația creată, unde, la 28 mai 2019, a primit notificarea cu nr. 5155 și procesul-verbal nr. 1 din 18 mai 2019, fiind informată că perioada de aflare în concediu de întreținere a copilului invalid cu grad xxxxx, nu se include în vechimea în muncă.

În opinia reclamantei decizia privind refuzul în achitarea pensiei este ilegală și neîntemeiată, susținând că a activat în organele afacerilor interne până la 27 iunie 2017, apoi a obținut calitatea de pensionar.

La momentul eliberării din serviciu, Inspectoratul General al Poliției al MAI i-a calculat Elenei Gavrișov vechimea în muncă cu înlesnirile stabilite de instanța de judecată până în ultima zi de activitate, ce constituie 24 ani, 03 luni, 14 zile.

Nefiind de acord cu notificarea și procesul-verbal nr. 1 din 18 mai 2019 Elena Gavrișov s-a adresat cu cerere prealabilă către Casa Națională de Asigurări Sociale prin care a solicitat anularea acestora.

La 24 iulie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus acțiune reconvențională împotriva Elenei Gavrișov, prin care a solicitat admiterea acesteia, încasarea sumei de 61 991,89 lei supraplata formată în urma stabilirii și achitării incorecte a pensiei pentru vechimea în muncă.

În motivarea cererii reconvenționale Casa Națională de Asigurări Sociale a indicat că urmare a efectuării verificării suplimentare a dosarului de pensionare a Elenei Gavrișov, s-a constatat că pensia pentru vechime în muncă a fost stabilită incorect.

Suma menționată s-a format în legătură cu includerea în calculul vechimii în muncă de către Direcția de Poliție a mun. Chișinău a perioadei de îngrijire a copilului cu xxxxx până la vârsta de 16 ani.

La 17 decembrie 2018 Casa Națională de Asigurări Sociale a emis decizia de suspendare a pensiei, pe motiv că Elena Gavrișov nu întrunește condiția necesară de stabilire a pensiei. Or, aceasta s-a aflat în concediu pentru îngrijirea copilului cu xxxxxx sub vârsta de 16 ani și nu pentru îngrijirea copilului cu dizabilitate severă.

Direcția de Poliție a mun. Chișinău incorect a luat în calcul vechimea în muncă a Elenei Gavrișov, perioada concediului pentru îngrijirea copilului cu xxxxxx. Astfel, a arătat că, prin însumarea perioadelor de activitate, începând cu 11 iulie 2000 și până la 27 iunie 2017 Elena Gavrișov nu întrunea vechimea în muncă necesară stabilirii pensiei pentru vechime în muncă.

Prin hotărârea din data de 30 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Elena Gavrișov. S-a anulat procesul-verbal al ședinței comisiei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 1 din 18 mai 2019. S-a obligat Casa Națională de Asigurări

Sociale să-i stabilească și să-i achite Elenei Gavrișov pensie conform certificatului Direcției de Poliție a mun. Chișinău nr. 34/20-8200 din 20 mai 2019, începând cu data stabilirii pensiei din 27 iunie 2017. S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul Elenei Gavrișov cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3 000 lei, precum și prejudiciul moral în mărime de 500 lei. În rest, acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată. Acțiunea reconvențională intentată de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva Elenei Gavrișov cu privire la restituirea supraplății pensiei, a fost respinsă ca neîntemeiată. (f.d. 50,53-57)

În motivarea soluției sale instanța de fond a menționat că pretenția Elenei Gavrișov cu privire la anularea procesului-verbal nr. 1 din data de 18 mai 2019, obligarea stabilirii și achitării pensiei conform calculelor prezentate de către Direcția de Poliție a mun. Chișinău în cuantum de 62 % din solda lunară din data stabilirii pensiei, în baza art. 13, lit. a), art.14, lit. a) și art. 54 din Legea nr.1544-XII din 23 iunie 1993 privind asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, este întemeiată, deoarece din materialele dosarului rezultă cert că Elena Gavrișov la momentul pensionării din organele afacerilor interne, avea vechime în muncă de 24 ani, 03 luni și 14 zile, fapt stabilit și prin hotărâre judecătorească irevocabilă.

Referitor la pretenția Elenei Gavrișov cu privire la repararea prejudiciului moral instanța de fond în temeiul art. 2036, alin. (1) din Codul civil a concluzionat că este parțial întemeiată, dispunând spre încasare suma de 500 lei.

Instanța de fond a conchis ca fiind neîntemeiată cererea reconvențională depusă de către Casa Națională de Asigurări Sociale, menționând că Elena Gavrișov a dobândit, în temeiul art. 13, lit. a) din Legea nr.1544-XII din 23 iunie 1993, dreptul la pensie pe linia Ministerului Afacerilor Interne, fiindu-i stabilită vechimea în muncă de 24 ani, 03 luni și 14 zile, drept ce nu este susceptibil de a fi anulat.

De asemenea, instanța de fond, prin prisma art. 96, alin. (1) din Codul de procedură civilă a concluzionat ca întemeiată pretenția Elenei Gavrișov cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată suportate pentru serviciile de asistență juridică, deoarece instanța obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 18 decembrie 2019 a casat parțial hotărârea din data de 30 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în partea respingerii ca neîntemeiată a acțiunii reconvenționale și în această parte a emis o nouă hotărâre prin care a declarat inadmisibilă acțiunea reconvențională intentată de Casa Națională de Asigurări Sociale. (f.d. 90, 91-102)

Instanța de apel a susținut concluzia instanței de fond cu privire la admiterea parțială a cererii de chemare în judecată depusă de către Elena Gavrișov, menționând că disputa litigioasă vizează poziția divergentă a participanților la proces referitor la faptul dacă perioada în care Elena Gavrișov s-a aflat în concediu de îngrijire a copilului cu xxxxx până la vârsta de 16 ani, urmează a fi inclusă în vechimea de muncă a reclamantei. La acest segment instanța de apel prin prisma puterii lucrului judecat a indicat că această chestiune a fost soluționată anterior, prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 01 noiembrie 2016, iar Casa Națională de Asigurări Sociale a pus în discuție temeinicia unei hotărâri judecătorești, care în temeiul art. 120 din Constituție este obligatorie pentru toți subiecții de drept, inclusiv pentru Casa Națională de Asigurări Sociale.

Cu referire la cererea reconvențională depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale, instanța de apel a concluzionat că Codul administrativ nu prevede dreptul autorității pârâte de a formula cereri reconvenționale, prin urmare cererea reconvențională urmează a fi declarată inadmisibilă.

Împotriva deciziei instanței de apel, la 06 martie 2020 a depus recurs Casa Națională de Asigurări Sociale, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri. (f.d. 110-112)

În motivarea recursului Casa Națională de Asigurări Sociale a indicat că la emiterea deciziei instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei.

La stabilirea pensiei Elenei Gavrișov în calculul vechimii în muncă a fost inclusă perioada 05 decembrie 2005 -13 august 2012 de aflare a intimatei în concediu pentru îngrijirea copilului invalid până la vârsta de 16 ani. Potrivit legislației ce reglementează raportul juridic litigios, perioada concediului pentru îngrijirea copilului cu xxxxx până la vârsta de 16 ani nu se include în vechimea în muncă, inclusiv specială și nici în stagiul de cotizare pentru pensia pentru limită de vârstă.

La 06 aprilie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat prin poștă pentru notificare Elenei Gavrișov și reprezentantului acesteia – avocatului Vladimir Kovali recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Conform avizelor de recepție a corespondenței DS9350158301AS și DS9350158302AS recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a fost notificat la 08 mai 2020 Elenei Gavrișov, la 15 mai 2020 avocatului Vladimir Kovali. (f.d. 122,127)

În întâmpinarea recursului depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, la 19 mai 2020 și suplimentar la 16 iunie 2020 Elena Gavrișov, reprezentată de avocatul Vladimir Kovali, a depus referință, prin care a solicitat declararea recursului inadmisibil. (f.d.123-124,130-131)

În susținerea solicitării Elena Gavrișov, reprezentată de avocatul Vladimir Kovali, a indicat că recursul înaintat poate fi considerat tardiv, deoarece la 29 ianuarie 2020 pe portalul instanței de apel a fost publicată decizia integrală.

De asemenea, a menționat că recursul declarat nu se încadrează în temeiurile legale de admitere a acestuia, reprezentând dezacordul cu soluția pronunțată de instanțele de judecără și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural. Casa Națională de Asigurări Sociale accentuează asupra gradului de dizabilitate a copilului minor fără a ține cont că datorită concediului de îngrijire a copilului a rezultat diminuarea invalidității și în plus certificatul a fost eliberat la 20 decembrie 2017 sau peste 5 ani după reîntoarcerea intimatei în serviciu.

La etapa examinării procedurii de admisibilitate a recursului, prin prisma articolului 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a verificat dacă actul judecătoresc de dispoziție recurat poate constitui obiectul recursului, dacă cererea dedusă judecății este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen, mai ales că termenul a fost invocat și de către Elena Gavrișov, reprezentată de avocatul Vladimir Kovali, în referință.

La caz, obiectul prezentului recurs se referă la decizia Curții de Apel Chișinău din data de 18 decembrie 2019, emisă ca instanță de apel, care intră în categoria de acte specificate în articolul 244 alin. (1) din Codul administrativ. Cererea de recurs nu este depusă în mod repetat, fiind depusă de către o persoană împuternicită.

Succesiv, cu referire la termenul de declarare a recursului, completul de admisibilitate a constatat că în sensul art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Astfel, completul de admisibilitate a opinat că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece instanța de apel a pronunțat decizia contestată la data de 18 decembrie 2019, în lipsa reprezentantului Casei Naționale de Asigurări Sociale. Potrivit avizului de recepție a corespondenței DS2035998916AS autoritatea publică recurentă a recepționat decizia motivată la data de 05 februarie 2020. (f.d. 104) Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs la 06 martie 2020, în ultima zi a termenului.

Argumentul Elenei Gavrișov, reprezentată de avocatul Vladimir Kovali cu privire la tardivitatea recursului este neîntemeiat, ori, prin prisma art. 96, alin (1) din Codul administrativ notificările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. La caz, instanța de apel, în baza art. 97, alin. (3) din Codul administrativ, a notificat decizia prin poștă cu scrisoare recomandată.

La 20 mai 2020, examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 18 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, completul de admisibilitate al completului specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a dispus examinarea în fond a acestuia, în complet de cinci judecători.

Conform articolului 247 din Codul administrativ Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată.

Colegiul notează că în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs a remis intimatei Elena Gavrișov și avocatului Vladimir Kovali copia recursului, iar autorității publice recurente copiile referințelor, creându-le participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procesului în recurs, cât și acordându-le posibilitatea să intervină cu concluzii scrise.

Verificând argumentele invocate în recurs și referințe prin prisma materialelor din dosar, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a ajuns la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia din 18 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din data de 30 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în partea admitterii cererii de chemare în judecată depusă de către Elena Gavrișov, cu emiterea în această parte a unei noi decizii privind respingerea acțiunii, ca fiind neîntemeiată, din următoarele motive.

Articolul 248 din Codul administrativ stipulează la alin. (1), lit. b) că examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă decizie prin care casează parțial decizia instanței de apel și emite în această parte o nouă decizie.

În interpretarea art. 244, alin. (2) coroborat cu art. 231, alin. (2) din Codul administrativ, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La rândul său, în corespundere cu art. 219, alin. (1)-(3) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal administrate, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Pentru început, instanța de recurs recapitulează esența litigiului.

Din speța dedusă judecării rezultă că potrivit certificatului eliberat de către Inspectoratul General al Poliției al MAI nr. 34/20-8200 din 22 mai 2019, Elena Gavrișov a fost angajată în organele de poliție, începând cu 11 iulie 2000.(f.d. 8)

Elena Gavrișov este mama copilului xxxxx, născut la xxxxx.

Potrivit cotorului certificatului de dizabilitate și capacitate de muncă seria CN nr. 312982, eliberat la 20 decembrie 2017 de către Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă lui xxxxx i s-a stabilit gradul de xxxxx. (f.d. 21)

Conform ordinului nr. 265 ef din 05 decembrie 2005 al Comisariatului General de Poliție al mun. Chișinău în temeiul art. 75, lit. a), e) din Codul muncii s-a suspendat contractul individual de muncă cu Elena Gavrișov cu acordarea concediului fără plată pentru îngrijirea copilului invalid, începând cu 05 decembrie 2005. (f.d. 19)

Din conținutul fișei matricole nr. R-035441 rezultă că la 13 august 2012 Elena Gavrișov s-a încadrat în exercițiul funcției cu întreruperea concediului pentru îngrijirea copilului, iar la 27 iunie 2017 a încetat raportul de serviciu în corespundere cu art. 38, alin. (1), lit. c) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016, după acumularea vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie. (f.d. 26,27-28)

Potrivit confirmării nr.553 din 09 octombrie 2017 eliberată de Direcția de Poliție a mun. Chișinău a Inspectoratului General al Poliției al MAI, la data eliberării din funcție, 27 iunie 2017, vechimea în muncă pentru stabilirea pensiei a Elenei Gavrișov constituie 24 ani, 03 luni și 14 zile. (f.d. 8, verso)

Potrivit legitimației seria CN nr. 21811 din 08 iunie 2018 Elena Gavrișov, începând cu 01 aprilie 2018, beneficiază de pensie pentru vechime în muncă în mărime de 3 541,32 lei. (f.d. 9)

Prin procesul – verbal nr. 1 din 18 mai 2019 al comisiei Casei Naționale de Asigurări Sociale privind recuperarea sumelor plătite necuvenit cu titlu de pensie și /sau alocație s-a decis recuperarea sumei de 61 991,89 lei plătită fără temei Elenei

Gavrișov, prin reținerea din pensie până la recuperarea integrală a datoriei în sumă de 61 991,89 lei.(f.d. 5, verso)

Elena Gavrișov a depus prezenta cerere de chemare în judecată, prin care a solicitat anularea procesului-verbal nr. 1 din data de 18 mai 2019, obligarea stabilirii și achitării pensiei conform calculelor prezentate de către Direcția de Poliție a mun. Chișinău în cuantum de 62 % din solda lunară din data stabilirii pensiei, repararea prejudiciului moral în cuantum de 5 000 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Casa Națională de Asigurări Sociale a depus acțiune reconvențională prin care a solicitat încasarea sumei de 61 991,89 lei supraplata formată în urma stabilirii și achitării incorecte a pensiei pentru vechimea în muncă.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare au emis hotărârile sus- menționate.

Colegiul lărgit conchide că instanțele de judecată, descriind circumstanțele cauzei în cronologia lor, incorect le-au apreciat și incorect au aplicat normele de drept material ce reglementează raportul juridic litigios, adoptând o soluție greșită privind admiterea cererii de chemare în judecată depusă de către Elena Gavrișov, prin urmare în această parte ambele hotărâri urmează a fi casate cu adoptarea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

Articolul 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ prevede că, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă hotărâre prin care respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)-e).

În argumentarea noii soluții instanța de recurs reține următoarele.

La caz, Colegiul reține că obiect al examinării prezentei cauze îl constituie verificarea legalității procesului-verbal nr. 1 din data de 18 mai 2019 al comisiei Casei Naționale de Asigurări Sociale privind recuperarea sumelor plătite necuvenit cu titlu de pensie și cerințele subsecvente de obligare a autorității pârâte de a stabili și achita pensia conform certificatului Direcției de Poliție mun. Chișinău nr. 34/20-8200 din 20 mai 2019, repararea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, precum și cerința Casei Naționale de Asigurări Sociale privind încasarea supraplății pensiei.

Din materialele dosarului rezultă că la 28 august 2017 Elenei Gavrișov i s-a stabilit pensia pentru vechime în muncă, în baza confirmării eliberate de către Direcția de Poliție a mun. Chișinău a Inspectoratului General al Poliției al MAI, vechimea în muncă constituind 24 ani, 03 luni, 14 zile.

În conformitate cu prevederile art. 49, alin. (3) din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 privind asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, organele de asigurări sociale au dreptul de control asupra autenticității actelor ce confirmă vechimea în serviciu și solda (câștigul), eliberate de organele abilitate.

Astfel, Casa Națională de Asigurări Sociale dispune de dreptul de a verifica corectitudinea stabilirii de către Inspectoratul General al Poliției al MAI a vechimii în serviciu și solda Elenei Gavrișov.

Prin procesul – verbal nr. 1 din 18 mai 2019 al comisiei Casei Naționale de Asigurări Sociale privind recuperarea sumelor plătite necuvenit cu titlu de pensie și /sau alocație s-a decis recuperarea sumei de 61 991,89 lei plătită fără temei Elenei Gavrișov, prin reținerea din pensie până la recuperarea integrală a datoriei în sumă

de 61 991,89 lei. Temei de reținere a pensiei a servit includerea neîntemeiată a perioadei de îngrijire a copilului invalid cu xxxxx până la vârsta de 16 ani în vechimea pentru acordarea pensiei. (f.d. 5, verso)

Elena Gavrișov a susținut că în vechimea în muncă a acesteia trebuie inclusă perioada aflării în concediul de îngrijire a copilului invalid cu xxxxx până la vârsta de 16 ani, pe când Casa Națională de Asigurări Sociale a insistat că această perioadă nu se încadrează în vechimea pentru acordarea pensiei.

La acest capitol instanțele de judecată ierarhic inferioare au considerat că perioada în care Elena Gavrișov s-a aflat în concediu de îngrijire a copilului cu grad xxxxx până la vârsta de 16 ani, urmează a fi inclusă în vechimea de muncă a reclamantei, ori această chestiune a fost soluționată anterior, de instanțele de judecată, prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 01 noiembrie 2016 menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 martie 2017.

Astfel, pentru justa soluționare a speței, instanța de recurs urmează să stabilească dacă perioada concediului pentru îngrijirea copilului invalid până la vârsta de 16 ani se încadrează sau nu în vechimea de muncă ce acordă dreptul la pensie și dacă anume această perioadă a făcut obiectul examinării anterioare de către instanțele de judecată naționale.

În conformitate cu prevederile art. 13, lit. a) din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 privind asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, dreptul la pensie pentru vechime în serviciu îl au: a) militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care la 1 iulie 2011 au o vechime în serviciu de cel puțin 20 de ani și 6 luni. În fiecare an ulterior, vechimea în serviciu se majorează, până la atingerea vechimii în serviciu de 25 de ani, conform următorului tabel: de la 01 iulie 2018, vechimea în muncă 24 ani.

Potrivit art. 14. lit. a) din Legea privind asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, mărimea pensiilor pentru vechime în muncă se stabilește în următoarele proporții: a) pentru militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și pentru funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care au o vechime în serviciu stabilită la art.13, lit. a) – 50 procente din suma soldei, iar pentru cei pensionați pentru limită de vârstă sau din motive de boală – 55 procente din suma soldei; pentru fiecare an complet de vechime în serviciu peste vechimea stabilită la art.13, lit. a) – 3 procente din sumele respective ale soldei, dar în total nu mai mult de 75 procente din aceste sume.

În conformitate cu prevederile art. 48 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 privind asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, ale

funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, ale ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern.

În conformitate cu art.5, alin. (1) din Legea nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii în sistemul public, stagiul de cotizare însumează toate perioadele contributive.

Conform art. 5, alin. (2), lit. d) din Legea privind sistemul public de pensii perioadele necontributive ale asiguratului asimilate stagiului de cotizare sunt perioada de îngrijire a unui copil cu dizabilitate severă sub vârsta de 18 ani sau a unei persoane cu dizabilitate severă de către unul dintre părinți, de către tutore sau curator, până la angajarea în funcția de asistent personal.

Din conținutul normei de drept sus-citate rezultă că în stagiul de cotizare se include numai perioada necontributivă a asiguratului de îngrijire a unui copil cu dizabilitate severă sub vârsta de 18 ani.

Potrivit pct. 17 din Instrucțiunea privind modul de determinare a dizabilității și capacității de muncă aprobată prin Anexa nr.3 la Hotărârea Guvernului nr.65 din 23 ianuarie 2013 (în vigoare la momentul stabilirii gradului de dizabilitate a copilului xxxxx) dizabilitatea la copiii în vârstă de până la 18 ani se determină pornind de la gravitatea deficiențelor funcționale individuale provocate de afecțiuni, defecte, traume, care conduc la limitări de activitate și restricții de participare exprimate în raport cu funcționarea psihosocială corespunzătoare vârstei și este de trei grade: severă, accentuată și medie.

Dizabilitatea severă se acordă copiilor care au, în raport cu vârsta, capacitatea de autoîngrijire încă neformată sau pierdută, respectiv un grad ridicat de dependență fizică sau psihică. Autonomia persoanei este foarte scăzută din cauza limitării severe în activitate. Copilul necesită îngrijire și/sau supraveghere permanentă din partea unei alte persoane.

Dizabilitatea accentuată se acordă copiilor la care incapacitatea de a desfășura activități potrivit rolului social corespunzător dezvoltării și vârstei se datorează unor limitări funcționale motorii, senzoriale, neuropsihice sau metabolice importante, rezultate din afecțiuni severe, în stadii înaintate, cu complicații ale unor organe și sisteme.

Dizabilitatea medie se acordă copiilor care au capacitatea de prestație fizică (motorie, metabolică) sau intelectuală redusă, corespunzând unei deficiențe funcționale scăzute, ceea ce conduce la limitări în activități, în raport cu așteptările corespunzătoare vârstei.

La caz, potrivit cotorului certificatului de dizabilitate și capacitate de muncă seria CN nr. 312982 eliberat la 20 decembrie 2017 de către Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă la 20 decembrie 2017 lui x i s-a stabilit gradul xxxxx. (f.d. 21)

Astfel, instanța de recurs conchide că perioada aflării Elenei Gavrișov în concediul de îngrijire a copilului invalid cu grad xxxxx până la vârsta de 16 ani și anume 05 decembrie 2005- 13 august 2012, nu se include în vechimea în muncă ce acordă dreptul la pensie și stagiul de cotizare.

De asemenea, este de menționat că prin prisma art. 124, alin. (3) din Codul muncii perioada concediului parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta

de 3 ani se include în vechimea în muncă, inclusiv în vechimea în muncă specială și în stagiul de cotizare.

La caz, nu sunt aplicabile prevederile normei de drept sus-citate, deoarece copilul xxxxx, născut la data de xxxxx, în perioada 05 decembrie 2005-13 august 2012 avea peste 6 ani.

Colegiul observă că instanțele inferioare, obligând Casa Națională de Asigurări Sociale de a stabili și achita Elenei Gavrișov pensia conform certificatului Direcției de Poliție mun. Chișinău nr. 34/20-8200 din 20 mai 2019, nu au luat în considerare prevederile legale expuse supra, raportate la circumstanțele cauzei și anume că perioada concediului de îngrijire a copilului cu xxxx până la vârsta de 16 ani, nu se include în vechimea în muncă ce acordă dreptul la pensie și stagiul de cotizare.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiat argumentul instanțelor ierarhic inferioare, precum că includerea perioadei concediului de îngrijire a copilului cu grad xxxxx până la vârsta de 16 ani, în vechimea de muncă a Elenei Gavrișov a fost soluționată anterior, de instanțele de judecată.

Aici, este de menționat că prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din data de 01 noiembrie 2016, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din data de 30 martie 2017 s-a obligat Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne să efectueze recalcularea vechimii în muncă Elenei Gavrișov cu includerea avantajelor două luni vechime pentru o lună în serviciu, pentru perioada efectuării serviciului în cadrul Batalionului special de escortă și pază al DP mun. Chișinău, în perioada de activitate 05 martie 2013 până la data emiterii hotărârii 01 noiembrie 2016. (f.d. 10,11)

La caz, Elena Gavrișov s-a aflat în concediul fără plată pentru îngrijirea copilului invalid, începând cu 05 decembrie 2005 până la 13 august 2012. Prin urmare, perioada respectivă nu a fost obiect de examinarea a unei cauze civile.

În urma celor relatate instanța de recurs concluzionează că pretențiile Elenei Gavrișov cu privire la declararea ilegalității procesului – verbal nr. 1 din 18 mai 2019 al comisiei Casei Naționale de Asigurări Sociale privind recuperarea sumelor plătite necuvenit cu titlu de pensie și /sau alocație, precum și stabilirea, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale la plata pensiei conform calculelor prezentate de către Direcția de Poliție a mun. Chișinău în cuantum de 62 % din solda lunară din data stabilirii pensiei sunt neîntemeiate.

Cu referire la pretenția Elenei Gavrișov privind repararea prejudiciului moral, instanța de recurs menționează că în baza art. 2036, alin. (1) din Codul civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri.

La caz, nu au fost demonstrate careva fapte ce ar atenta la drepturile nepatrimoniale ale Elenei Gavrișov, ori nu s-a constatat încălcarea dreptului acesteia la stabilirea și plata pensiei, deci pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral este considerată de către instanța de recurs neîntemeiată.

Subsecvent respingerii pretențiilor cu privire la anularea procesului-verbal nr. 1 din data de 18 mai 2019, obligarea stabilirii și achitării pensiei conform calculelor

prezentate de către Direcția de Poliție a mun. Chișinău în cuantum de 62 % din solda lunară din data stabilirii pensiei și repararea prejudiciului moral, în temeiul art. 96, alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție respinge și pretenția cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată.

Cu referire la cererea reconvențională înaintată de către Casa Națională de Asigurări Sociale privind încasarea de la Elena Gavrișov a supraplății pensiei pentru vechime în muncă instanța de recurs conchide că instanța de apel corect a declarat-o inadmisibilă, ori din conținutul Codul administrativ nu se prevede dreptul autorității pârâte de a intenta acțiune reconvențională.

În concluzie, instanța de recurs relevă că în cadrul judecării cauzei, instanțele de judecată ierarhic inferioare au creat participanților la proces condiții obiective și echitabile pentru exercitarea drepturilor și obligațiilor procedurale, fapt ce se încadrează în asigurarea pentru părți a dreptului la un proces echitabil, garantat și asigurat prin art.6 al Convenției Europene pentru apărarea Drepturilor Omului. Instanța de recurs, prin comunicarea recursului către partea intimată a asigurat acesteia dreptul la un proces echitabil, ori partea intimată, prin intermediul avocatului Vladimir Kovalii a prezentat referință amplă în care și-a expus punctul său de vedere asupra argumentelor recursului, iar autoritatea publică recurentă a adus argumente în combaterea temeiniciei cererii de chemare în judecată depusă de către Elena Gavrișov.

Astfel, având în vedere faptul că instanțele de judecată ierarhic inferioare au interpretat eronat normele de drept material, în partea admiterii cererii de chemare în judecată depusă de către Elena Gavrișov completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia din 18 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din data de 30 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în partea admiterii cererii de chemare în judecată depusă de către Elena Gavrișov, cu emiterea în această parte a unei noi decizii privind respingerea acțiunii, în rest a menține decizia din 18 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 247, art. 248, alin. (1), lit. b) și alin. (2) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

Se casează decizia din 18 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din data de 30 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în partea admiterii cererii de chemare în judecată depusă de către Elena Gavrișov și în această parte se emite o nouă decizie, prin care se respinge cererea de chemare în judecată depusă de către Elena Gavrișov împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea procesului – verbal nr. 1 din 18 mai 2019 al comisiei Casei Naționale de Asigurări Sociale privind recuperarea sumelor plătite necuvenit cu titlu de pensie și /sau alocație, obligarea stabilirii și achitării pensiei conform calculelor

prezentate de către Direcția de Poliție a mun. Chișinău în cuantum de 62 % din solda lunară din data stabilirii pensiei, repararea prejudiciului moral în cuantum de 5 000 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În rest se menține decizia din 18 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.
Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nina Vascan

Iurie Bejenaru

Victor Burduh

Maria Ghervas